

Sygn. akt III RC 408/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2020 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie: Przewodnicząca sędzia Justyna Szczepkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Justyna Renkiewicz-Kicza

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 października 2020 r. w G.

sprawy z powództwa J. N.

przeciwko W. N.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III RC 408/18

UZASADNIENIE

Powód J. N. pozwem z dnia 1 sierpnia 2018 r. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej W. N. ustalonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 25 marca 2016 r. w sprawie o sygn. akt VIII Ca 14/16.

W uzasadnieniu wskazał, że od daty zasądzenia alimentów w kwocie 400 zł miesięcznie nastąpiła zmiana stosunków majątkowych, uzasadniająca uchylenie tegoż zobowiązania. Powód jest obecnie emerytem a jego źródło utrzymania stanowi emerytura w kwocie 2411,77 zł netto oraz wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę na 1/2 etatu w kwocie 751,50 zł netto. Pozwana w 2017 r. uzyskiwała podwyżkę wynagrodzenia w kwocie 300 zł i otrzymuje „13” pensję. Jej dochód miesięczny, łącznie z alimentami na dzieci, wynosi ok. 4 000 zł.

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 października 2018 r. pozwana W. N. wniosła o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że powód ma 44 lata, jest zdrowy i zdolny do pracy, ma wyższe wykształcenie. W listopadzie 2015 r. rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej jako pośrednik w obrocie nieruchomościami. Jest licencjonowanym pośrednikiem i działalność prowadził do 31.01.2018 r., a następnie ją zawiesił. W tym samym miesiącu jego partnerka życiowa B. S. rozpoczęła działalność gospodarczą pod tą samą nazwą i adresem, zaś powód jest jej pełnomocnikiem. Po rozwodzie strony przeprowadziły podział majątku wspólnego, z tego tytułu pozwana zobowiązana jest do spłaty powodowi kwoty ponad 40 000 zł. Pozwana nadal zatrudniona jest w (...) za wynagrodzeniem 2 400 zł netto.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2014. r. Sąd Okręgowy w Toruniu rozwiązał małżeństwo J. i W. N. przez rozwód z winy powoda, sygn. akt IC 1878/11.

Wyrokiem z dnia 25 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Toruniu zasądził od J. N. na rzecz W. N. alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie, sygn. akt VIII Ca 14/16.

J. N. pracował wówczas jako żołnierz zawodowy za wynagrodzeniem ok. 3500 zł. Do tego otrzymywał wynagrodzenie dodatkowe za służby w wysokości 40-120 kilku zł miesięcznie oraz 1/12 nagrody rocznej w kwocie 287,83 zł miesięcznie. Pozostawał w związku z B. S., wspólnie wybudowali dom na który powód zaciągnął kredyt w wysokości 135 000 zł. Rata kredytu wynosiła 941 zł miesięcznie. J. N. wspólnie w konkubinę kupił samochód marki A., który wspólnie użytkowali. Miesięczne koszty utrzymania powoda w opłatach związanych z użytkowaniem domu wynosiły ok. 400 zł miesięcznie. Powód płacił alimenty na dzieci w łącznej kwocie 1300 zł miesięcznie.

W. N. w tym czasie nadal była zatrudniona w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w G. za wynagrodzeniem 1 926-1 945 zł. Otrzymywała również dodatkowe wynagrodzenie roczne tzw. „13”. Miesięczne wydatki pozwanej były następujące: czynsz 780-813 zł, opłaty za energię elektryczną ok. 80 zł, telewizję 50 zł, internet – 50 zł, bilet miesięczny 64 zł, obiady dla dzieci w szkole ok. 110 zł, basen dla małoletniego K. 100 zł, klub piłkarski 40 zł.

/dowód: akta III RC 202/15 SR w Grudziądzu/

W okresie od 5 listopada 2015 r. do 30 stycznia 2018 r. J. N. prowadził działalność gospodarczą – pośrednictwo w obrocie nieruchomościami pod firmą (...) przy ul. (...) w G.. W dniu 31 stycznia 2018 r. zawiesił prowadzenie tej działalności. W dniu 4 stycznia 2018 r. jego konkubina B. S. rozpoczęła wykonywanie tego samego rodzaju działalności gospodarczej pod firmą (...), pod tym samym adresem. Działalność tą prowadzi do dzisiaj. Pełnomocnikiem przedsiębiorcy jest J. N.. Oficjalnie zatrudniony jest w firmie na podstawie umowy o pracę zawartą w dniu 1 marca 2018 r. na 1/2 etatu, za wynagrodzeniem obecnie 830 zł netto. Na dzień 26.10.2018 r. firma (...) oferowała na stanowisku pośrednika w obrocie nieruchomościami wynagrodzenie w kwocie 2 100 zł miesięcznie.

J. N. z tytułu emerytury wojskowej otrzymuje kwotę 2500 zł miesięcznie. Ma wykształcenie wyższe z politologii oraz bezpieczeństwa wewnętrznego. Jest licencjonowanym pośrednikiem nieruchomości oraz licencjonowanym zarządcą nieruchomości.

J. N. jest współwłaścicielem (# udziału) w nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), w której mieszka wraz z B. S.. Miesięczne koszty utrzymania powoda w opłatach związanych z użytkowaniem tego domu nadal wynoszą 400 zł miesięcznie. W dalszym ciągu spona raty w wysokości 930 zł tytułem kredytu zaciągniętego na zakup tej nieruchomości w (...) w dniu 25 marca 2014 r. Okres kredytowania wynosi 15 lat. Stan zadłużenia na dzień 5 grudnia 2018 r. wyniósł 99 030,82 zł. Jest również współwłaścicielem (1/2 udziału) lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w G..

W 2016 i 2017 r. J. N. z tytułu najmu uzyskał przychód w wysokości 6 120 zł za każdy rok podatkowy - należy podatek wyniósł po 130 zł w każdym roku; w 2016 r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej otrzymał 6 182 zł zwrotu podatku, zaś w 2017 r. z tego samego tytułu otrzymał kwotę 2 305,04 zł. Od momentu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jego dochód wyniósł 11 673,75 zł, z czego tytułem zwrotu podatku otrzymał 6 zł.

J. N. ma stwierdzoną niestabilność przednią kolana prawego II stopnia wraz z ograniczeniami zginania tego stawu, zmiany w stawie rzepekowo-udowym, zaniki mięśniowe prawej kończyny dolnej oraz niewielkie ograniczenia w ruchomości barku lewego. Może wykonywać pracę siedzącą z możliwością chodzenia na krótkie odległości, może jeździć samochodem. Zmiany w obrębie barku lewego nie mają wpływu na wykonywanie czynności dnia codziennego. Utrudnione jest natomiast podnoszenie ciężkich przedmiotów a tym bardziej unoszenie ich do góry. J. N. może wykonywać pracę zarządcy nieruchomości, może być też zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Staw kolanowy prawy wymaga zabiegu odtwórczego uszkodzonego więzadła krzyżowego przedniego. Zabieg ten, planowany na wrzesień 2019 r., nie został przeprowadzony. Ostatnia rehabilitacja miała miejsce przed wrześniem 2019 r. J. N. jest aktywny fizycznie, pływa na desce surfingowej, jeździ na rowerze.

W. N. nadal jest zatrudniona w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w G. w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony. Z tytułu wynagrodzenia zasadniczego otrzymuje kwoty 3 204,13 - 3 423,60 zł brutto (2 298,90 - 2 452,35 zł netto) oraz dodatek stażowy w wysokości 570 zł. Otrzymuje również dodatkowe wynagrodzenie roczne. Nie ma innych źródeł dochodów.

W 2018 r. i 2019 r. jej dochód ze stosunku pracy wyniósł odpowiednio: 50 674,53 zł i 55 482,45 zł.

Nadal mieszka wraz z dziećmi w mieszkaniu lokatorskim, koszt przekształcenia mieszkania we własnościowe wyniósłby łącznie ok. 65 000-66 000 zł. Zł. Miesięcznie koszty utrzymania wynoszą obecnie: czynsz ponad 940 zł, opłata za prąd 84 zł, tv 50 zł, internet 49 zł, opłata za telefony – 68 zł. Z tytułu podziału majątku wspólnego została jej do spłaty na rzecz powoda kwota 7 500 zł. Z tytułu zaciągniętej w tym roku pożyczki w pracy spłaca 280 zł miesięcznie przez 18 miesięcy. W. N. jest właścicielką samochodu P. (...) rok prod. 2007 r., koszt jego utrzymania wynosi 200 zł miesięcznie. Nie wyszła ponownie za mąż.

Dowód: wydruki (...) k. 25-26, 29-30; dokumenty na k. 31-38; zaświadczenie o zarobkach W. N. k.40; umowa kredytu hipotecznego J. N. k. 59-71; umowa o pracę J. N. k. 72; zeznania podatkowe powoda k. 129 i 261; informacja PUP w G. – k. 127; decyzja (...) k. 150; umowa o podział do korzystania i rozliczenia k. 153-154; zawiadomienie o wysokości rat k. 155; opinia sądowo-lekarska k. 173-175; wyjaśnienia biegłego k. 232-232v; opłaty i czynsz pozwanej k. 51-56, 244-247; zeznanie podatkowe pozwanej k. 260; przesłuchanie powoda k. 262-263v; przesłuchanie pozwanej k. 263v-264.

Obecnie minimalne wynagrodzenie wynosi 2600 zł brutto (1920,62 zł netto) – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. (Dz.U. 2019.1778). W przyszłym roku minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone zostało w wysokości 2800 zł brutto - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 września 2020 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. (Dz.U. 2020.1596).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony oraz instytucje do których Sąd wystąpił, opinię biegłego sądowego z zakresu ortopedii, przesłuchanie stron oraz bezsporne twierdzenia stron. Wiarygodność dokumentów jak i opinii biegłego nie była w toku postępowania kwestionowana.

W odniesieniu do zeznań B. S. stwierdzić należy, że fakty o których mówiła świadek były już potwierdzone zebranymi w toku postępowania dokumentami. Jednocześnie Sąd w zakresie przyczyn przejęcia przez świadka działalności gospodarczej powoda oraz zatrudniania go na pół etatu, jak też powodów dlaczego oboje nie osiągają dochodu z wynajmu mieszkania przy ul. (...) w G., uznał jej zeznania za niewiarygodne.

Przede wszystkim należy zauważyć, że świadek prowadzi działalność gospodarczą w zakresie obrotu nieruchomościami - również pośrednictwo w wynajmie mieszkań. Zatem wiadomym jej jest jaki dochód mogliby osiągać z powodem z tytułu wynajmu mieszkania przy ul. (...). Tym bardziej, że w świetle jej twierdzeń, iż działalność gospodarcza prowadzona pod firmą (...) nie przynosi dużych zysków, logicznym byłoby zapewnienie sobie i powodowi jako współwłaścicielowi tego mieszkania poduszki finansowej w postaci stałego i pewnego dochodu z tytułu najmu tej nieruchomości. W odniesieniu do przyczyn przejęcia przez świadka działalności gospodarczej powoda prowadzonej pod firmą (...) stwierdzić należy, że rzekoma pożyczka w wysokości 7 000 zł nie została przez powoda w żaden sposób poparta innymi dowodami. Ponadto fakt, że pożyczka to nie została zgłoszona do organów skarbowych pozwala na przypuszczenie, że albo jej w ogóle nie było albo też nastąpiło tu naruszenie przepisów prawa podatkowego w zakresie podatku od umów cywilnoprawnych. Również w zakresie podanych przez świadka przyczyn zatrudnienia powoda wyłącznie na 1/2 etatu wskazać należy, że są one niewiarygodne. Jak bowiem wytłumaczyć fakt, że w sytuacji świadczenia od początku przez powoda pracy na 1/2 etatu, świadek poszukiwała przez PUP w G. pracownika na takie samo stanowisko? Przy czym podkreślić należy, że spośród agencji działających od lat na (...) rynku nieruchomości oferowała najwyższe wynagrodzenie.

Powyższe rozbieżności między zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym a zeznaniami B. S. dały Sądowi podstawy do uznania jej zeznań za niewiarygodne i pominięcia ich przy ustalaniu stanu faktycznego.

Zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Sformułowanie to wskazuje na konieczność porównania „momentu początkowego”, którym w niniejszej sprawie jest wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 25 marca 2016 r. wydany w sprawie VIII Ca 14/16 oraz momentu końcowego, czyli obecnego orzeczenia. Sam upływ czasu pomiędzy tymi okresami, sam w sobie nie może jeszcze przemawiać za zasadnością powództwa. Zmiana chociażby jednej z przesłanek określonych w art. 135 § 1 k.r.o. musi być zatem istotna.

Możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej nie wynikają z faktycznie osiągniętych zarobków i dochodów, ale stanowią środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych. W uzasadnieniu uchwały 7 sędziów SN z dnia 26 maja 1995 r., III CZP 178/94 (LEX nr 4233), Sąd Najwyższy podkreślił, że: "ustalenie możliwości zarobkowych (majątkowych) zobowiązanego do alimentacji ma często charakter hipotetyczny, gdyż kryterium takich możliwości nie zawsze są zarobki osiągnięte aktualnie przez zobowiązanego, lecz sama zdolność do uzyskania wyższego wynagrodzenia. Jeżeli zatem - najczęściej - wysokość alimentów sąd ustala na podstawie zarobków otrzymywanych przez pozwanego, to nie dlatego, że pomija dyspozycję art. 135 § 1 k.r.o., lecz z tej racji, że zarobki te odpowiadają możliwościom zobowiązanego. Wszystko to prowadzi to do konkluzji, że poza całokształtem okoliczności faktycznych, które w sprawie o alimenty sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę, istnieje pewna sfera ocen, które odnoszą się do przypuszczenia, domysłu, a nie do faktów jako okoliczności rzeczywistych".

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, że powód nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych. Mimo dobrej koniunktury na rynku nieruchomości, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w jego oficjalnych zarobkach, powód otrzymuje wynagrodzenie poniżej płacy minimalnej, która w tym roku wynosi 2600 zł brutto (1920,62 zł netto). Zatem pracując na 1/2 etatu jego wynagrodzenie netto powinno wynosić 960,31 zł. Jeżeli zatem właścicielka firmy i jednocześnie jego partnerka życiowa nie wynagradza powoda w sposób odpowiedni do jego kwalifikacji, logiczne byłoby poszukanie lepszego zatrudnienia. Podkreślić dodatkowo należy, że firma (...), jak wynika z informacji dostępnych na stronie (...) cieszy się największym zaufaniem i renomą wśród klientów (...) rynku nieruchomości (Orły (...) 2020, 1 miejsce G., Wybór Klientów). Zatem takie wyróżnienie powinno znaleźć odzwierciedlenie w kondycji finansowej firmy, a pośrednio wpływać na zarobki powoda.

Dodatkowo wskazać należy, że powód jest współwłaścicielem dwóch nieruchomości.

Biorąc pod uwagę rynek wynajmu nieruchomości lokalowych w G. (...) powód i jego partnerka z wynajmu mieszkania przy ul. (...) mogliby mieć stały dochód kwocie średnio ok. 1000 zł miesięcznie.

W odniesieniu do stanu zdrowia powoda zauważyć należy, że z opinii biegłego wynika, iż powód nie mógłby pracować fizycznie, jednakże w obecnie wykonywanym zawodzie jego stan zdrowia nie stanowi przeszkody do świadczenia pracy, także w pełnym wymiarze. Biorąc pod uwagę wieloletnie doświadczenie powoda w obrocie nieruchomościami oraz jego kwalifikacje, nie powinien mieć trudności ze znalezieniem w tej branży oferty z lepszymi warunkami wynagradzania.

Jednakże powód, mimo deklarowanej złej sytuacji finansowej, nie jest zainteresowany jej poprawą ani poprzez uzyskiwanie dochodów z wynajmu mieszkania przy ul. (...) ani też w znalezieniu lepiej płatnej pracy. Okoliczność, że powód nie dba o swoje interesy w sposób prawidłowy nie powinna negatywnie rzutować na sytuację pozwanej.

W odniesieniu do pozwanej, porównanie jej sytuacji majątkowej i zarobkowej z 2016 r. i obecnie wskazuje, że nie nastąpiła istotna zmiana uzasadniająca uwzględnienie powództwa. Pozwana nie wyszła ponownie za mąż, co skutkowałoby wygaśnięciem obowiązku alimentacyjnego powoda w oparciu o art. 60 § 3 k.r.o. Pozwana nadal pracuje

w jednostce samorządowej, jej wynagrodzenie w ciągu tych lat nie wzrosło w sposób istotny. Postępowanie dowodowe nie wykazało, aby pozwana oprócz wynagrodzenia za pracę miała inne źródło dochodów jak również majątek. Nadal spona powoda z tytułu podziału majątku wspólnego. Fakt, że powód regularnie płaci alimenty na dzieci nie może być wzięty pod uwagę przy ocenie zmiany w zakresie usprawiedliwionych potrzeb pozwanej. Alimenty na dzieci służą bowiem zaspokajaniu ich usprawiedliwionych potrzeb, zatem zaliczenie ich do dochodów pozwanej jest chybione. Dodać należy, że do obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanej nie jest konieczne znajdowanie się przez nią w niedostatku (art. 60 § 2 k.r.o.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 138 k.r.o. (a contrario) orzekł jak w pkt. I wyroku.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800), Sąd orzekł jak w pkt. II wyroku.